

CZĘŚĆ IV

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE
UCZELNI

WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA, INFORMATYKI I FINANSÓW

Wydział Zarządzania i Informatyki powstał w 1976 r. jako trzeci wydział Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu. Inicjatorem jego powołania był prof. dr. hab. Zdzisław Hellwig, jeden z najwybitniejszych profesorów wrocławskiej uczelni. Sukces ten był możliwy dzięki poparciu i przychylności ówczesnych władz, rektora prof. dr. hab. Józefa Popkiewicza oraz Senatu uczelni.

DZIEKANI WYDZIAŁU ZARZĄDZANIA I INFORMATYKI (1976-2007) WYDZIAŁU ZARZĄDZANIA, INFORMATYKI I FINANSÓW (od 2007)

prof. Władysław
Bukiełyński
1976-1984

prof. Stanisława
Bartosiewicz
1984-1990

prof. Andrzej
Gospodarowicz
1990-1996

prof. Wanda
Ronka-Chmielowiec
1996-2002

prof. Maria Wanda
Kopertyńska
2002-2005

prof. Józef
Dziechciarz
od 2005

W skład nowego Wydziału obok trzech instytutów: Instytutu Cybernetyki Ekonomicznej, Instytutu Informatyki i Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw Przemysłowych, weszły również Zakłady Naukowo-Badawcze, które współpracowały z praktyką gospodarczą, oraz Ośrodek Obliczeniowy. Powstanie Wydziału było reakcją na rozwój nowych kierunków badań naukowych oraz wyzwań dydaktycznych związanych z rozwojem informatyki i nowych metod organizacji i zarządzania. Wydział łączył w zakresie badań zarówno naukowych, jak i dydaktycznych różne obszary, a mianowicie: organizację i zarządzanie przedsiębiorstwem, rachunkowość, informatykę oraz szerokie zastosowanie metod ilościowych w badaniu procesów i zjawisk ekonomicznych.

W roku 1977 Wydział otrzymał uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii oraz – jako pierwszy w historii

wyższego szkolnictwa ekonomicznego – w zakresie nauk o zarządzaniu. Ma także pełne uprawnienia do uruchamiania procedur związanych z nadawaniem tytułów naukowych w zakresie nauk ekonomicznych. W 30-letniej historii Wydziału stopień doktora nauk ekonomicznych uzyskało 450 osób, doktora habilitowanego – 88, a tytuł profesora nadano 49 osobom. Wydział może pochwalić się także czterokrotnym wystąpieniem Rady Wydziału o przyznanie zaszczytnego tytułu doktora *honoris causa* Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu wybitnym uczonym. Dziekanami Wydziału w kolejnych latach byli: prof. dr hab. Władysław Bukietyński (1.01.1976-31.08.1984); prof. dr hab. Stanisława Bartosiewicz (1.09.1984-30.11.1990); prof. dr hab. Andrzej Gospodarowicz (1.12.1990-31.08.1996); prof. dr hab. Wanda Ronka-Chmielowiec (1.09.1996-31.08.2002); dr hab. Maria Wanda Kopertyńska, prof. AE (1.09.2002-31.08.2005) i od 1.09.2005 r. dr hab. Józef Dziechciarz, prof. AE. Aktualnie w skład Wydziału Zarządzania i Informatyki wchodzi 25 katedr. Organizacja jednostek naukowo-dydaktycznych nie jest jednolita. Większość katedr dobrowolnie utworzyła 5 instytutów: Organizacji i Zarządzania (5 katedr), Zastosowań Matematyki (5 katedr), Informatyki Ekonomicznej (5 katedr), Rachunkowości (4 katedry), Zarządzania Finansami (5 katedr). Jedną z nich, Katedra Prawa Gospodarczego, nie wchodzi w skład Instytutu. Na Wydziale zatrudnionych jest 228 nauczycieli akademickich, w tym 41 samodzielnych pracowników naukowych.

W latach akademickich 1976/77-1992/93 na Wydziale prowadzone były dwa kierunki studiów: cybernetyka ekonomiczna i informatyka oraz organizacja i zarządzanie. Od roku akademickiego 1993/94 w wyniku zmian w szkolnictwie wyższym dostosowującym programy do potrzeb gospodarki rynkowej, studenci Wydziału kształcą się na trzech kierunkach studiów. Są to finanse i bankowość, informatyka i ekonometria oraz zarządzanie i marketing. W pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych uruchomione zostały także magisterskie studia menedżerskie o programie typu MBA (Master of Business Administration) dla absolwentów innych uczelni w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej. Poszerzając ofertę dydaktyczną, w ramach studiów międzywydziałowych przygotowano także program pn. Master Studies in Finance, którego inicjatorem i opiekunem naukowym jest profesor Wydziału. Zajęcia prowadzone są w języku angielskim według standardów najlepszych uczelni światowych z udziałem wykładowców zagranicznych. W ofercie są również stacjonarne i niestacjonarne studia doktoranckie. O dynamice kształcenia na Wydziale świadczą liczby. W roku akademickim 1976/77 studiowało tu 500 studentów, w roku akademickim 2000/01 było ich już 5000, a w roku akademickim 2006/07 – ok. 6500 studentów. Od wielu lat rokrocznie coraz większa liczba studiujących na Wydziale uczestniczy w programach międzynarodowej wymiany studentów oraz w stażach zagranicznych, a także coraz liczniejsze grupy studentów z zagranicy przyjeżdżają studiować w naszej uczelni. W ramach poszerzenia oferty dydaktycznej prowadzone są także zajęcia w zamiejscowych ośrodkach dydaktycznych w Dzierżoniowie, Głogowie i Ząbkowicach Śląskich. Wydział kształci specjalistów z gruntowną znajomością narzędzi badawczych nauk ekonomicznych: informatyków, ekonometryków, analityków finansowych, głównych księgowych, doradców finansowych, a także menedżerów i organizatorów życia gospodarczego. Proces dydaktyczny ciągle się zmienia. Głównym celem zmian jest dążenie do osiągnięcia europejskich stan-

dardów studiów ekonomicznych. W pracach nad nowymi programami uwzględnia się zapotrzebowanie rynkowe oraz dobre wzorce szkół uniwersyteckich. Do współpracy dydaktycznej zapraszani są goście zagraniczni i wybitni praktycy. W ramach poszerzania, unowocześniania i pogłębiania wiedzy oraz podnoszenia kwalifikacji studentów na Wydziale utworzonych zostało 19 kół naukowych.

Szczególnym osiągnięciem Wydziału Zarządzania i Informatyki jest otrzymanie certyfikatów potwierdzających wysoką jakość kształcenia. Certyfikaty dla wszystkich kierunków studiów prowadzonych na Wydziale przyznała Fundacja Promocji i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych. Ponadto kierunek zarządzanie i marketing otrzymał certyfikat Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Warto również dodać, że Wydział Zarządzania i Informatyki jako pierwszy z wydziałów uczelni państwowych uzyskał certyfikaty FPAKE dla wszystkich kierunków studiów. Odzwierciedleniem wysokiej rangi Wydziału jest posiadanie I (najwyższej) kategorii przyznanej przez Komitet Badań Naukowych (aktualnie Ministerstwo Nauki i Informatyzacji). Aktywny jest również udział pracowników Wydziału w licznych komitetach, towarzystwach i stowarzyszeniach naukowych w kraju i za granicą, m.in. w Komitecie Ekonometrii i Statystyki PAN, Komitecie Nauk o Organizacji i Zarządzaniu PAN, Polskim Towarzystwie Ekonomicznym, Polskim Towarzystwie Statystycznym, Polskim Towarzystwie Matematycznym, Towarzystwie Naukowym Organizacji i Kierowania, Naukowym Towarzystwie Informatyki Ekonomicznej, Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce. Profesorowie Wydziału udzielają się także w instytucjach odpowiedzialnych za rozwój szkolnictwa wyższego w Polsce, awanse kadry naukowej oraz kreujących nowe kierunki badań naukowych, w tym m.in. w Komitecie Badań Naukowych i Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów.

Od maja 2007 r. obowiązuje nowa nazwa Wydziału. Do Zarządzania i Informatyki dodano Finanse. Nowa nazwa pełniej oddaje potencjał naukowo-dydaktyczny najmłodszego wydziału uczelni, zwłaszcza w obliczu rosnącego zainteresowania studiami na kierunku finanse i rachunkowość.

WYDZIAŁ INŻYNIERYJNO-EKONOMICZNY

Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny Akademii Ekonomicznej ma ponad 50-letnią tradycję. Jego historia rozpoczęła się cztery lata po przekształceniu prywatnej Wyższej Szkoły Handlowej we Wrocławiu w państwową Wyższą Szkołę Ekonomiczną. Rozpoczął on swoją działalność w roku akademickim 1954/55 jako Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny Przemysłu Rolno-Spożywczego. W owym czasie był to pierwszy i jedyny taki wydział nie tylko w uczelniach ekonomicznych, ale też w innych uczelniach w kraju. Od początku swego istnienia była to nietypowa jednostka naukowo-dydaktyczna wśród polskich uczelni i taką w zasadzie pozostała do dzisiaj. Inicjatorem utworzenia wydziału był ówczesny prorektor prof. Krzysztof Jeżowski. Jego propozycja wychodziła naprzeciw zgłaszanemu przez zakłady przemysłowe rosnącemu zapotrzebowaniu na absolwentów, którzy oprócz wiedzy ekonomicznej posiadaliby również znajomość techniki i technologii. Nowatorska koncepcja prof. K. Jeżowskiego wzbudziła znaczne zainteresowanie, szczególnie w prze-

DZIEKANI

WYDZIAŁU INŻYNIERYJNO-EKONOMICZNEGO PRZEMYSŁU ROLNO-SPOŻYWCZEGO

(1954-1958)

WYDZIAŁU INŻYNIERYJNO-EKONOMICZNEGO PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO

(1958-1967)

WYDZIAŁU INŻYNIERYJNO-EKONOMICZNEGO PRZEMYSŁU

(1967-1999)

WYDZIAŁU INŻYNIERYJNO-EKONOMICZNEGO

(od 1999)

doc. Alfred Simmler
1954-1958

doc. dr inż.
Alfred Śliwa
1958-1960

doc. Karol Gerlicz
1960-1962

prof. Józef Berak
1962-1966

prof. Tadeusz Talik
1966-1969
1981-1987

prof. Jerzy Ziobrowski
1969-1981
1987-1988

prof. Teresa
Znamierowska
1988-1990
1996-2002

prof. Romuald
Bogoczek
1990-1993

prof. Władysław
Leśniak
1993-1996
2002-2005

prof. Władysław
Czupryk
od 2005

myśle spożywczym. Za utworzeniem takiego wydziału w Wyższej Szkole Ekonomicznej we Wrocławiu przemawiały jeszcze dodatkowe argumenty, a mianowicie:

- koncentracja zakładów przemysłu spożywczego na Dolnym Śląsku i w sąsiednich regionach,
- duży ich udział w produkcji krajowej,
- olbrzymie zapotrzebowanie kadrowe.

Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny (aktualna nazwa) był jedynym wydziałem kształcącym ekonomistów znajdujących zatrudnienie początkowo w przemyśle spożywczym, a po pewnym okresie – również w przemyśle chemicznym. Należy podkreślić, że przez wiele lat Wydział korzystał z mecenatu tych resortów.

W latach 1957 i 1958 nastąpiły zmiany w strukturze organizacyjnej wydziału, które pociągnęły za sobą zmianę nazwy na Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny Przemysłu Spożywczego. Dziesięć lat później, tj. w 1968 r., w wyniku kolejnych przekształceń przyjęto nazwę Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny Przemysłu. Było to związane z rozszerzeniem oraz weryfikacją planów i programów studiów, które objęły również inne, oprócz przemysłu spożywczego, branże – głównie jednak przemysł chemiczny.

W maju 1969 r. utworzono na Wydziale dwa instytuty: Instytut Technologii Przemysłu oraz Instytut Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw Przemysłowych. Pierwszy z wymienionych instytutów przemianowano w marcu 1972 r. na Instytut Technologii Przemysłu Chemicznego i Spożywczego. Działanie takie było ściśle związane z istotnym rozszerzeniem profilu kształcenia studentów.

W drugiej połowie 1989 r. zmieniono strukturę Instytutu Technologii Przemysłu Chemicznego i Spożywczego (powstały trzy nowe zakłady i dwie pracownie). W związku z tymi zmianami do pierwszej połowy 1991 r. w skład Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego Przemysłu wchodziły:

- Instytut Technologii Przemysłu Chemicznego i Spożywczego z siedmioma zakładami,
- Katedra Ekonomiki i Organizacji Gospodarki Żywnościowej (jako samodzielna jednostka organizacyjna),
- Katedra Analizy i Diagnostyki Ekonomicznej (jako samodzielna jednostka organizacyjna).

Ustawa o szkolnictwie wyższym z 1990 r. zmieniła statut uczelni, zgodnie z którym jej podstawową jednostką organizacyjną stał się wydział, a na wydziale takimi jednostkami były katedry. Spowodowało to reorganizację Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego Przemysłu. Instytut Technologii Przemysłu Chemicznego i Spożywczego został zlikwidowany, a zakłady do tej pory wchodzące w jego skład uzyskały od 1 października 1991 r. status samodzielnych katedr.

W połowie lat dziewięćdziesiątych rozpoczęły się dalsze istotne i daleko idące zmiany na Wydziale. Dotyczyły one różnych obszarów, ale zawsze wiązały się z konsekwentną realizacją idei, która legła u podstaw jego utworzenia. Celem zmian było doskonalenie interdyscyplinarnego profilu kształcenia studentów, tzn. przekazanie im wiedzy merytorycznej z określonych dziedzin inżynierskich oraz wiedzy ekonomicznej i menedżerskiej.

Odzwierciedleniem tej ewolucji była zmiana w 1999 r. dotychczasowej nazwy Wydziału na funkcjonującą do dziś nazwę – Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny.

W 2003 r. miała miejsce jeszcze jedna istotna reorganizacja polegająca na powołaniu dwóch instytutów, z których każdy skupiał katedry o podobnym profilu naukowo-badawczym. Zróżnicowanie bowiem zainteresowań badawczych samodzielnych katedr wchodzących w skład Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego utrudniało dokonanie oceny parametrycznej, tj. jego osiągnięć w obszarze naukowo-badawczym, przez jeden tylko Zespół KBN. Z inicjatywy władz dziekańskich Senat podjął uchwałę o powołaniu na Wydziale dwóch instytutów: Instytutu Chemii i Technologii Żywności i Instytutu Nauk Ekonomicznych.

Aktualna struktura Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego przedstawia się następująco:

Instytut Chemii i Technologii Żywności

- Katedra Analizy Jakości,
- Katedra Aparatury i Inżynierii Procesowej,
- Katedra Biotechnologii Żywności,
- Katedra Chemii Bioorganicznej,
- Katedra Chemii Nieorganicznej,
- Katedra Inżynierii Bioprocessowej,
- Katedra Technologii Chemicznej,
- Katedra Technologii Żywności Pochodzenia Zwierzęcego,
- Katedra Bioutylizacji Odpadów Rolno-Spożywczych.

Instytut Nauk Ekonomicznych

- Katedra Analizy i Diagnostyki Ekonomicznej,
- Katedra Ekonomii i Gospodarowania Środowiskiem,
- Katedra Ekonomiki i Organizacji Gospodarki Żywnościowej,
- Katedra Informatyki Ekonomicznej,
- Katedra Pracy i Stosunków Przemysłowych,
- Katedra Rachunkowości i Controllingu Przedsiębiorstw,
- Katedra Zarządzania Przedsiębiorstwem,
- Katedra Metod Ilościowych w Ekonomii.

Dziesięciu dziekanów kierowało Wydziałem od początku jego istnienia. Pierwszym był przez dwie kadencje, w latach 1954-1958, Alfred Simmler. W kolejnych latach funkcję tę sprawowali: Alfred Śliwa (1958-1960), Karol Gerlicz (1960-1962), Józef Berak (1962-1966), Tadeusz Talik (1966-1969), (1981-1987), Jerzy Ziobrowski (1969-1981), (1987-1988), Teresa Znamierowska (1988-1990), (1996-1999), (1999-2002), Romuald Bogoczek (1990-1993), Władysław Leśniak (1993-1996), (2002-2005), Władysław Czupryk (od roku 2005).

W ostatnich latach, realizując wspólne projekty badawcze, Wydział współpracował z wieloma ośrodkami zagranicznymi, m.in.: The University of Birmingham (Wielka Brytania), Institute of Chemical Technology Prague (Republika Czeska), Instituto Nacional de Engenharia e Tecnologia Industrial (Portugalia), Aristotle University Thessaloniki

(Grecja) Instytut Naukowy Liko z Bratysławy (Słowacja), Uniwersytet w Aleppo (Arabska Republika Syryjska), University of Nevada (USA), CYTEC CANADA Inc., Niagara Falls, Ontario (Kanada), CANMET (Canada), AEROSLIDE (USA).

Wysoką kompetencję pracowników naukowych Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego, a także ich ogromny autorytet nie tylko w kraju, ale i poza jego granicami, potwierdzają zdobywane przez nich wyróżnienia oraz nagrody. 17 marca 2006 r. prof. dr hab. Stanisław Urban został uhonorowany przez władze Akademii Rolniczej w Krakowie prestiżowym tytułem doktora *honoris causa*.

W początkowym okresie (od 1954 r.) Wydział kształcił studentów na kierunku ekonomika i organizacja przemysłu spożywczego. W 1967 r. został utworzony kolejny kierunek: ekonomika i organizacja przemysłu chemicznego. W związku z reorganizacją kształcenia w szkołach wyższych, dokonaną w 1990 r. z inicjatywy Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, zlikwidowano istniejące na Wydziale kierunki, podobnie jak wiele innych kierunków prowadzonych przez wyższe uczelnie w Polsce. Od roku akademickiego 1992/93 do roku 1998/99 Wydział prowadził rekrutację na kierunek technologia żywności i żywienie człowieka.

Z popartej staraniami wielu wydziałów różnych uczelni w Polsce, w tym głównie Wydziału Mechanicznego Politechniki Wrocławskiej, inicjatywy ówczesnego dziekana wydziału prof. dr hab. Teresy Znamierowskiej, Rada Główna Szkolnictwa Wyższego utworzyła (18 czerwca 1998 r.) nowy kierunek studiów o nazwie zarządzanie i inżynieria produkcji. Od roku akademickiego 1999/2000 jest prowadzona rekrutacja na ten właśnie interdyscyplinarny kierunek o wyraźnie technicznym nachyleniu. Jego absolwenci otrzymują tytuł zawodowy magistra inżyniera. Wielu z nich, nie tylko absolwentów Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego, korzysta z możliwości uzupełnienia wykształcenia na dwu- lub trzyletnich studiach podyplomowych zarówno w Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, jak i poza Wrocławiem. Zajęcia są prowadzone przez nauczycieli akademickich oraz przez specjalistów mających dużą praktykę. Do najważniejszych kierunków studiów podyplomowych prowadzonych w ostatnich latach na Wydziale Inżynieryjno-Ekonomicznym zaliczyć można następujące kierunki:

- analiza ekonomiczna w systemach zarządzania przedsiębiorstwem,
- energetyka polska w Unii Europejskiej,
- wycena nieruchomości,
- rachunek kosztów i controlling,
- zarządzanie jakością w przedsiębiorstwie,
- zarządzanie przedsiębiorstwem wodociągowym,
- bezpieczeństwo i higiena pracy,
- zarządzanie bezpieczeństwem żywności,
- zarządzanie publiczne.

W roku akademickim 2006/07 Wydział miał 2026 studentów. W ciągu 52 lat studia stacjonarne i niestacjonarne ukończyło na nim 10 030 osób, a studia podyplomowe – 1951 osób. Proces dydaktyczny jest realizowany przez wysoko wykwalifikowaną kadrę 31 samodzielnych pracowników naukowych, w tym: 10 profesorów tytularnych i

21 doktorów habilitowanych, 64 doktorów i 49 magistrów inżynierów. Pracownicy ci reprezentują 4 różne dziedziny naukowe, a mianowicie: nauki techniczne, rolnicze, chemiczne i ekonomiczne, co jest charakterystyczne dla wydziałów prowadzących kształcenie interdyscyplinarne. Podczas 50 lat istnienia Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego nadano na nim 59 stopni doktora nauk technicznych i 34 stopnie doktora nauk ekonomicznych. Ponadto pracownicy naukowcy zdobywali stopnie i tytuły naukowe za pośrednictwem innych wydziałów i uczelni w kraju i za granicą (55 osób uzyskało stopień doktora, 26 – doktora habilitowanego, 15 pracowników otrzymało tytuł profesora).

Od roku akademickiego 2007/08 na dotychczasowym kierunku zarządzanie i inżynieria produkcji Wydział będzie kształcił studentów w systemie dwustopniowym. Absolwenci pierwszego stopnia uzyskiwać będą tytuł inżyniera, a po ukończeniu drugiego stopnia – tytuł magistra.

Profil kształcenia na Wydziale Inżynieryjno-Ekonomicznym nawiązuje do popularnego w Europie Zachodniej kierunku *engineering management*, którego absolwenci uzyskują zawód inżyniera zarządzania, oraz do kierunków ekonomiczno-technicznych dających umiejętność wykonywania zawodu zarówno inżyniera, jak i ekonomisty.

Absolwenci studiów pierwszego stopnia posiadają wiedzę merytoryczną i umiejętności z wybranej dziedziny inżynierskiej oraz z zakresu projektowania, utrzymania procesów, systemów produkcyjnych, sterowania produkcją, jej obsługą logistyczną i techniczną, wdrażania innowacji zarówno technologicznych, jak i nietechnologicznych. Ponadto kwalifikacje absolwenta obejmują wiedzę merytoryczną z zakresu marketingu, zarządzania personelem, przedsiębiorstwem, jego kosztami, finansami, kapitałem oraz inwestycjami. Absolwenci są przygotowani do pracy zarówno w małych, jak i dużych przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją w wybranym zakresie, a także w innych jednostkach (firmy konsultingowe itp.), w których niezbędne są wiedza techniczna, ekonomiczna i informatyczna oraz umiejętności organizacyjne.

Absolwenci studiów drugiego stopnia uzyskują zaawansowaną wiedzę z wybranego zakresu inżynierii produkcji, projektowania produktów, procesów czy systemów, rozwiązywania zadań technologicznych oraz organizacji i zarządzania, w tym: zintegrowanych systemów zarządzania w przedsiębiorstwie, zarządzania strategicznego, zarządzania projektami, innowacjami, wiedzą, zarządzania kapitałem, inwestycjami, prognozowania oraz symulacji, transferu technologii i innowacyjności. Absolwenci są przygotowani zarówno do pracy w organizacjach produkcyjnych różnej wielkości, jednostkach projektowych, doradczych, naukowo-badawczych, instytucjach zajmujących się upowszechnianiem wiedzy z zakresu inżynierii produkcji, jak i do prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej.

Literatura

Księga 50-lecia Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego, AE, Wrocław 2004.

Oni tworzą historię wydziału, AE, Wrocław 2004.

Wydział Gospodarki Regionalnej i Turystyki w Jeleniej Górze funkcjonuje w strukturze Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu.

Wydział Gospodarki Regionalnej i Turystyki w Jeleniej Górze powstał w 1991 r. Powstanie Wydziału w obecnym kształcie poprzedziło utworzenie tam w roku 1959 Punktu Konsultacyjnego Wyższej Szkoły Ekonomicznej we Wrocławiu. Następnie, w latach 1969-1982, w Jeleniej Górze funkcjonowały Filia Wyższej Szkoły Ekonomicznej we Wrocławiu, a od roku 1974 Filia Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu. W 1982 r. filia została przekształcona w Zamiejscowy Wydział Gospodarki Miejskiej i Usług, który w wyniku przemian ustrojowych i zmian w funkcjonowaniu szkół wyższych oraz po przyjęciu przez Senat Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu statutu w roku 1991 zmienił nazwę na Wydział Gospodarki Regionalnej i Turystyki.

DZIEKANI

FILII WYŻSZEJ SZKOŁY EKONOMICZNEJ W JELENIEJ GÓRZE (1969-1974)

FILII AKADEMII EKONOMICZNEJ W JELENIEJ GÓRZE (1974-1982)

ZAMIEJSCOWEGO WYDZIAŁU GOSPODARKI MIEJSKIEJ I USŁUG (1982-1991)

WYDZIAŁU GOSPODARKI REGIONALNEJ I TURYSTYKI (od 1991)

doc. dr Wojciech
Wasiak
1969-1979
prorektor ds. Filii

prof. Zdzisław Karst
1979-1982
prorektor ds. Filii

prof. Danuta Strahl
1982-1987
1993-1996

prof. Tadeusz Borys
1987-1993

prof. Grażyna Borys
1993-1996

prof. Marek Walesiak
1996-2002

prof. Ryszard Brol
od 2002

Wraz z przekształceniami formalnoorganizacyjnymi wprowadzono głębokie zmiany w programach kształcenia studentów oraz profilu prac naukowo-badawczych prowadzonych na Wydziale. Wyrazem tych zmian, pozostających w zgodzie z ogólnokrajowymi kierunkami modyfikacji treści nauczania na uczelniach ekonomicznych, było wprowadzenie na Wydziale Gospodarki Regionalnej i Turystyki w roku 1990 nowego kierunku kształcenia studentów – ekonomii. Obecnie w ramach tego kierunku na Wydziale GRiT oferowane są następujące specjalności: analiza ekonomiczna, rachunkowość i doradztwo finansowe, gospodarka i administracja publiczna. W roku 2007 poszerzono ofertę programową studiów na Wydziale Gospodarki Regionalnej i Turystyki o nowy kierunek – zarządzanie – ze specjalnościami: logistyka w przedsiębiorstwie, zarządzanie jakością i środowiskiem, zarządzanie gospodarką turystyczną i hotelarstwem.

Potwierdzeniem dojrzałości naukowej Wydziału i kompetencji jego pracowników jest Decyzja Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych z dnia 27 kwietnia 1992 r., mocą której Wydział Gospodarki Regionalnej i Turystyki uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych z zakresu ekonomii. Wydział Gospodarki Regionalnej i Turystyki w Jeleniej Górze jest jedyną jednostką organizacyjną szkolnictwa wyższego w województwie dolnośląskim (poza uczelniami we Wrocławiu) mającą takie uprawnienia. Podczas 15 lat od daty uzyskania uprawnień na Wydziale Gospodarki Regionalnej i Turystyki przeprowadzono ponad 70 przewodów doktorskich zakończonych nadaniem stopnia doktora nauk ekonomicznych, w tym kilku doktorantów zagranicznych i ponad 20 osób spoza Wydziału.

Uwzględniając aktualny potencjał naukowy Wydziału, wymagane kryteria prawne oraz potrzebę dalszego rozwoju, Rada Wydziału Gospodarki Regionalnej i Turystyki dnia 27 stycznia 2006 r. podjęła uchwałę w sprawie wystąpienia do Centralnej Komisji do spraw Stopni i Tytułów z wnioskiem o uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia. Rada Wydziału uznała, że Wydział Gospodarki Regionalnej i Turystyki spełnia merytoryczne i formalne warunki określone w Ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz w Rozporządzeniu Ministra Edukacji i Sportu z dnia 27 stycznia 2004 r. w sprawie trybu zgłaszania wniosków o przyznanie uprawnienia do nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego.

Na mocy decyzji Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów z dnia 18 grudnia 2006 r. Wydział Gospodarki Regionalnej i Turystyki w Jeleniej Górze Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu otrzymał uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia. Tym samym Wydział posiada obecnie pełne prawa akademickie (od 1992 r. Wydział ma uprawnienie do nadawania stopnia doktora nauk ekonomicznych). Uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego otwiera możliwość przeprowadzania na Wydziale GRiT w Jeleniej Górze przewodów habilitacyjnych oraz przygotowywania wniosków o nadanie tytułu profesora przez Prezydenta RP. Jest to bardzo duży sukces naukowy Wydziału, ponieważ uzyskanie uprawnienia do przeprowadzania przewodów habilitacyjnych wymaga spełnienia

wielu kryteriów formalnoprawnych oraz merytorycznych w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych.

W skład Wydziału Gospodarki Regionalnej i Turystyki wchodzi:

1. Katedra Ekonometrii i Informatyki
2. Katedra Ekonomii i Polityki Ekonomicznej
3. Katedra Finansów i Rachunkowości
4. Katedra Gospodarki Przestrzennej
5. Katedra Gospodarki Regionalnej
6. Katedra Marketingu i Zarządzania Gospodarką Turystyczną.
7. Katedra Mikroekonomii
8. Katedra Nauk o Przedsiębiorstwie
9. Katedra Nauk Społecznych
10. Katedra Zarządzania Jakością i Środowiskiem
11. Katedra Zarządzania Strategicznego i Logistyki

W funkcjonujących obecnie na Wydziale GRiT katedrach realizowane są badania statutowe i badania własne w zakresie wielu szczegółowych dyscyplin ekonomicznych. W syntetycznym zestawieniu przedstawiono charakterystykę najważniejszych kierunków i obszarów badań prowadzonych w poszczególnych katedrach.

Katedra Ekonometrii i Informatyki

Podstawowe obszary badań:

- statystyczna analiza wielowymiarowa i jej zastosowania w badaniach ekonomicznych,
- metody statystyczno-ekonometryczne i symulacyjne oraz oprogramowanie komputerowe w badaniach preferencji (przykłady i zastosowania marketingowe),
- rynek i wycena nieruchomości (prognozowanie rynku nieruchomości, zastosowanie metod analizy statystyczno-ekonometrycznej na rynku nieruchomości),
- uogólniona miara odległości GDM i jej zastosowania w statystycznej analizie wielowymiarowej,
- metody wielowymiarowej analizy porównawczej w zarządzaniu informacją o środowisku,
- analiza danych symbolicznych,
- statystyczna analiza wielowymiarowa w badaniach marketingowych (metody klasyfikacji, metody porządkowania liniowego, skalowanie wielowymiarowe, analiza czynnikowa, drzewa klasyfikacyjne, *conjoint analysis*),
- modelowanie ekonometryczne w badaniach marketingowych.

Katedra Ekonomii i Polityki Ekonomicznej

Podstawowe obszary badań:

- polityka fiskalna, polityka monetarna, zwalczanie bezrobocia,
- obciążenia fiskalne podmiotów gospodarczych,
- podatkowe dochody budżetowe,
- kształtowanie stóp procentowych,

- instrumenty ekonomiczne przeciwdziałania i ograniczania bezrobocia.
- budowa modelu opodatkowania działalności gospodarczej,
- analiza, ocena i propozycje zmian polityki kształtowania stóp procentowych i agregatów pieniężnych,
- budowa modelu instrumentów ekonomicznego oddziaływania na ograniczanie bezrobocia.

Katedra Finansów i Rachunkowości

Podstawowe obszary badań:

- finanse publiczne, polityka fiskalna, pomoc publiczna dla przedsiębiorców, ubezpieczenia społeczne, zarządzanie długiem publicznym, kontrola i audyt wewnętrzny w jednostkach sektora publicznego,
- bankowość i ubezpieczenia gospodarcze, nadzór i fundusze gwarancyjne, zarządzanie ryzykiem, kryzysy bankowe, bancassurance, reasekuracja,
- rynek pieniężny i kapitałowy, nowoczesne metody analizy rynku, pośrednictwo finansowe, doradztwo inwestycyjne,
- rachunkowość zarządcza i controlling, optymalizacyjne rachunki kosztów, budżetowanie, analiza finansowa, polityka rezerw podmiotów gospodarczych, analiza i rachunkowość małej firmy.

Katedra Gospodarki Przestrzennej

Podstawowe obszary badań:

- problemy współpracy transgranicznej – w ramach tego zagadnienia prowadzi się badania nad funkcjonowaniem euroregionów na pograniczu zachodnim i północno-wschodnim kraju,
- analiza efektywności sektorowej układów przestrzennych, ocena przyczynowo-skutkowych zmian strukturalnych, porównania międzynarodowe poziomu konkurencyjności,
- współpraca partnerska na poziomie lokalnym i regionalnym,
- związki miast bliźniaczych terenów pogranicza polsko-niemieckiego,
- środowiskowe odniesienia w gospodarce przestrzennej, w tym zwłaszcza proces przemian struktury przestrzennej użytkowania środowiska w regionie sudeckim,
- restrukturyzacja gospodarcza oraz wzmocnienie działań na rzecz ochrony środowiska,
- makroekonomiczne problemy polityki strukturalnej.

Katedra Gospodarki Regionalnej

Podstawowe obszary badań:

- gospodarka regionalna, gospodarka lokalna,
- konkurencyjność regionów, typologia regionów ze względu na profile rozwoju,
- diagnostyka ekonomiczna gospodarki regionalnej i lokalnej, modelowanie regionalne,
- rola samorządów w rozwoju lokalnym,
- europejskie systemy informacyjne gospodarki regionalnej i lokalnej,

– modelowanie ekonometryczne w skali regionalnej, wykorzystanie modeli panelowych w ocenie zjawisk ekonomicznych w gospodarce regionalnej i lokalnej, metody współczesnej ekonometrii w segmentacji rynków-regionów i badaniach regionalnych,

- ekonomiczne aspekty planowania przestrzennego,
- polifunkcyjny rozwój obszarów wiejskich,
- finanse samorządowe, regionalne instytucje finansowe,
- usługi publiczne, zarządzanie publiczne,
- identyfikacja i ocena procesów rozwoju ekonomicznego na poziomie gospodarki lokalnej i regionalnej.

Katedra Marketingu i Zarządzania Gospodarką Turystyczną

Podstawowe obszary badań:

- funkcjonowanie rynku turystycznego,
- zarządzanie turystyką i gospodarką turystyczną na szczeblu lokalnym i regionalnym,
- specyfika zachowań konsumpcyjnych na rynku turystycznym, problematyka potrzeb, popytu i zachowań konsumpcyjnych uczestników rynku turystycznego – jego strony popytowej,
- wizerunek obszaru turystycznego, zagadnienia determinant i narzędzi kształtowania wizerunku obszaru turystycznego oraz roli otoczenia w procesie jego kreowania,
- rola władz samorządowych w rozwoju turystyki i gospodarki turystycznej w regionach recepcji ruchu turystycznego, zakres, formy i narzędzia oddziaływania władz lokalnych na podmioty gospodarki turystycznej w gminach i regionach turystycznych,
- rola marketingu w kształtowaniu pozycji rynkowej podmiotów gospodarki turystycznej i regionów w warunkach konkurencji i integracji europejskiej, identyfikacja aktywności marketingowej przedsiębiorstw turystycznych i obszarów recepcji (destynacji turystycznych),
- identyfikacja zmian i tendencji w popycie turystycznym w Polsce jako przesłanki decyzji w zakresie kształtowania produktu turystycznego (podmiotów gospodarki turystycznej, w tym przedsiębiorstw uzdrowiskowych, obszarów recepcji turystycznej),
- współpraca w turystyce w regionach transgranicznych,
- zmiany i tendencje w popycie na usługi lecznictwa uzdrowiskowego w Polsce i ich wpływ na kształt oferty przedsiębiorstw uzdrowiskowych.

Katedra Mikroekonomii

Podstawowe obszary badań:

- gospodarka oparta na wiedzy,
- wybory publiczne,
- metodologia ekonomii,
- ekonomiczne uwarunkowania funkcjonowania rodziny,
- ekonomia prawa,
- mikroekonomia,
- działania zbiorowe w sektorze publicznym,
- wyjaśnianie działań podmiotów gospodarczych w warunkach ryzyka i globalizacji.

Katedra Nauk o Przedsiębiorstwie

Podstawowe obszary badań:

- obszary, czynniki i uwarunkowania restrukturyzacji przedsiębiorstw,
- uwarunkowania przedsiębiorczości organizacyjnej,
- uwarunkowania innowacyjności przedsiębiorstw,
- nowe koncepcje i metody zarządzania przedsiębiorstwami,
- nowe formy i postaci współczesnych przedsiębiorstw i przedsiębiorstw przyszłości,
- formy współdziałania gospodarczego przedsiębiorstw,
- ekologiczne uwarunkowania rozwoju przedsiębiorstw,
- analiza uwarunkowań kształtowania wiedzy o środowisku w przedsiębiorstwie na poziomie procesów poznawczych,
- koncepcje i metody zarządzania wiedzą w przedsiębiorstwie.

Katedra Nauk Społecznych

Podstawowe obszary badań:

- modernizacja społeczna i gospodarcza Polski w procesie transformacji; ekonomia rozwoju (w tym ewolucja poziomu rozwoju i poziomu życia w Polsce w układzie przestrzennym i regionalnym, napływ kapitału zagranicznego do Polski oraz wpływ na rozwój regionu, rozwój i funkcja kapitału ludzkiego oraz mobilność siły roboczej, rozwój i funkcja sektora publicznego, znaczenie mikroprzedsiębiorstw w rozwoju regionu),
- socjoekonomia (w tym społeczne i kulturowe konsekwencje procesu transformacji w Polsce, odnoszące się do Polski konsekwencje ekonomiczne, społeczne i kulturowe procesów integracji i globalizacji, estetyczne konsekwencje funkcjonowania przemysłu kulturowego),
- nowa historia gospodarcza (w tym długookresowa analiza wzrostu i efektów rozwoju społeczno-gospodarczego Polski w warunkach transformacji systemowych), analiza porównawcza modeli rozwoju w gospodarce światowej,
- polityka społeczna (w tym problemy patologii społecznych, aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, etyka środowiskowa),
- historyczne, społeczne i kulturowe uwarunkowania rozwoju Dolnego Śląska.

Katedra Zarządzania Jakością i Środowiskiem

Podstawowe obszary badań:

- ekonomia ekologiczna, w tym m.in. ekologiczna reforma podatkowa,
- analiza wskaźnikowa, w tym m.in. wskaźniki zrównoważonego rozwoju, statystyczna analiza porównawcza i statystyka ochrony środowiska,
- zarządzania jakością, w tym m.in. jakość życia, TQM i znormalizowane systemy zarządzania jakością, potwierdzanie jakości, modele doskonałości,
- etyka środowiskowa i etyka biznesu, w tym m.in. środowiskowa odpowiedzialność,
- zarządzania środowiskiem, w tym m.in. znormalizowane systemy zarządzania środowiskowego, finansowanie ochrony środowiska, zarządzanie ryzykiem środowiskowym, gospodarka i zarządzanie obszarami chronionymi, metodyka rachunku sozoeconomicz-

nego, efektywność instrumentów marketingu ekologicznego, ubezpieczenia ekologiczne oraz techniki negocjacji w rozwiązywaniu konfliktów ekologicznych,

– metodologia tworzenia polityki zrównoważonego rozwoju (w tym polityki ekologicznej) na różnych poziomach zarządzania oraz instrumentarium jej realizacji, w tym m.in. audyty zrównoważonego rozwoju.

Katedra Zarządzania Strategicznego i Logistyki

Podstawowe obszary badań:

- logistyka i zarządzanie łańcuchami dostaw – stan oraz perspektywy rozwoju w gospodarce polskiej,
- strategię rozwoju polskich przedsiębiorstw w warunkach globalizacji,
- analizy i studia sektorowe w przemyśle,
- funkcjonowanie i rozwój organizacji sieciowych,
- polityka przemysłowa w Polsce na tle krajów o rozwiniętej gospodarce rynkowej, ze szczególnym uwzględnieniem Japonii i krajów Unii Europejskiej,
- analiza ekonomiczna i metodyka oceny projektów gospodarczych.

Współpraca między katedrami Wydziału GRiT

Funkcjonujące na Wydziale GRiT katedry prowadzą współpracę w następujących sferach:

1. W zakresie obsługi procesu dydaktycznego na studiach dziennych (stacjonarnych) i zaocznych (niestacjonarnych). Ponadto na Wydziale organizowane są studia podyplomowe, tj.: Rachunkowość i kontrola finansowa (XII edycja tych studiów) i Menedżerskie studium – podyplomowe zarządzanie w sektorze publicznym (I edycja).
2. W zakresie działalności naukowo-badawczej poprzez wspólne publikacje, organizację konferencji, udział w konferencjach, prowadzenie wspólnych projektów badawczych.
3. W ramach działających komisji wydziałowych, takich jak: Komisja ds. Dydaktyki, Komisja ds. Nauki, Komisja ds. Współpracy z Zagranicą, Komisja ds. Rozwoju Wydziału.

Wydział GRiT ma szczególne osiągnięcia w skali krajowej i międzynarodowej w takich dziedzinach badań, jak:

- ekonometria i statystyka, statystyczna analiza wielowymiarowa,
- badania regionalne i euroregionalne,
- zarządzanie gospodarką turystyczną,
- logistyka.

Efektom prowadzonych badań są publikacje książkowe, artykuły naukowe i referaty. O wysokim poziomie naukowym tego dorobku świadczą wyniki oceny parametrycznej za lata 1997-2000, na podstawie której Wydział Gospodarki Regionalnej i Turystyki otrzymał kategorię 1 według klasyfikacji KBN.

W wyniku zakończonej 22 sierpnia 2006 r. okresowej oceny działalności jednostek naukowych w latach 2001-2004 Wydział Gospodarki Regionalnej i Turystyki w Jeleniej Górze Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu otrzymał ponownie 1 (najwyższą) kategorię.

Wydział Gospodarki Regionalnej i Turystyki został sklasyfikowany na 13 miejscu wśród 110 jednostek naukowych z całego kraju zaliczanych do grupy „Nauki społeczne, ekonomiczne i prawne” i znalazł się wśród 37 jednostek naukowych, które otrzymały kategorię 1. Wydział GRiT jest w tym rankingu nie tylko najlepszym wydziałem Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu (Wydział Zarządzania i Informatyki zajął 16 miejsce, Wydział Gospodarki Narodowej z kategorią 2 znalazł się na 54 miejscu, a Wydział Inżynierijno-Ekonomiczny, także z kategorią 2, zajął 63 pozycję), ale także zajmuje najwyższą pozycję wśród wydziałów wszystkich akademii ekonomicznych w Polsce.

Kategorie jednostek naukowych (w tym wydziałów wszystkich uczelni wyższych) są ustalane w skali od 1 do 5 raz na 4 lata na podstawie kryteriów corocznej oceny parametrycznej uwzględniającej najważniejsze elementy działalności naukowo-badawczej. W ocenie parametrycznej brane są pod uwagę: (1) aktywność jednostki naukowej (m. in. uzyskiwane przez pracowników stopnie i tytuły naukowe, realizowane projekty badawcze); (2) wyniki działalności naukowej (publikacje naukowe w formie recenzowanych artykułów, monografii, podręczników akademickich) oraz (3) zastosowania praktyczne (w tym umowy z podmiotami zewnętrznymi). Udokumentowane osiągnięcia jednostek naukowych są weryfikowane i oceniane przez właściwe komisje Rady Nauki i stanowią podstawę do ustalenia kategorii, którą zatwierdza Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Sukcesy naukowe Wydziału GRiT są ważne także dla Jeleniej Góry i jej mieszkańców, ponieważ dzięki nim wzrasta ranga miasta jako ważnego ośrodka akademickiego (a być może w przyszłości uniwersyteckiego), w którym można zrealizować pełny proces edukacyjny oraz zdobywać stopnie i tytuły naukowe.

ARCHIWUM

Pierwsza udokumentowana wzmianka o istnieniu przed 1980 r. archiwum w uczelni pojawiła się w jego korespondencji merytorycznej, a ściślej – w protokołach powizytacyjnych z lat siedemdziesiątych. Za datę rozpoczęcia działalności formalnej Archiwum (jako kryterium przyjęto występowanie tego terminu w pismach uczelnianych), można przyjąć umownie rok 1974, czyli datę pierwszego pisma odnalezonego w zasobach archiwalnych, skierowanego z Akademii do Archiwum Państwowego. W późniejszych dokumentach, od października 1983 r., używa się już terminu „archiwum zakładowe” na oznaczenie archiwum funkcjonującego do 2001 r. jako archiwum ogólne dla wszystkich komórek organizacyjnych uczelni.

Podwaliny pod zorganizowanie w Akademii Ekonomicznej archiwum zakładowego z prawdziwego zdarzenia położyła dopiero tzw. ustawa archiwalna z 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

Decydująca zmiana w statusie Archiwum dokonała się w 2002 r. z chwilą utworzenia nowej ogólnouczelnianej jednostki organizacyjnej – Archiwum Akademii Ekonomicznej – podległej bezpośrednio rektorowi, a organizacyjnie powiązanej z pionem dyrektora administracyjnego. W 2005 r. Archiwum ponownie zostało podporządkowane kanclerzowi AE. Obecnie w skład akademickiego Archiwum, w świetle statutu szkoły, wchodzi także

archiwum podręczne przy Wydziale Gospodarki Regionalnej i Turystyki z siedzibą w Jeleniej Górze, będące integralną częścią Archiwum uczelni z siedzibą we Wrocławiu.

Początkowo akta gromadzono w dwóch pomieszczeniach: pierwsze, o powierzchni ok. 50 m², znajdowało się w piwnicy budynku Rektoratu, a drugie, o powierzchni ok. 300 m², znajdowało się na strychu budynku B. Po przeprowadzce w listopadzie 2003 r. do nowego lokalu, potocznie zwanego „nowym archiwum”, Archiwum, dysponujące już najnowocześniejszymi regałami przesuwными i komputerami, stało się współużytkownikiem budynku K. Zajmuje halę magazynową o powierzchni ok. 382 m², a do przyjmowania petentów i pracy nad aktami służy lokal biura mający ok. 63 m². Przestrzeń magazynowa Archiwum w Jeleniej Górze wynosi obecnie ok. 28 m².

Pierwszy zasób archiwalny tworzyły jedynie akta Wyższej Szkoły Handlowej i Wyższej Szkoły Ekonomicznej (zespoły zamknięte). Do tej pory nie wyjaśniono losu zaginionej dokumentacji ogólnej WSH. Na podstawie ustnych relacji pracowników, których zatrudnienie przypadało na początek lat sześćdziesiątych, możemy snuć domysły o jakimś tragicznym wypadku, będącym bezpośrednim przyczyną zniszczenia lub zaginięcia akt. Z okresu istnienia WSH zachowały się do naszych czasów jedynie akta osobowe studentów wraz ze skorowidzami alfabetycznymi (ok. 36 m.b.). Z lat 1950-1954 z Wydziału Planowania Przemysłu i Wydziału Finansów WSE pochodzą prace magisterskie i doktorskie. Stopniowo, wraz z rozrostem zaplecza dydaktycznego i administracyjnego uczelni, przybywały akta: księgowo, sekretariatu rektora, działów Nauki, Administracyjnego i Technicznego. W latach siedemdziesiątych było już ok. 300 m.b. zasobów archiwalnych. W 1975 r. wprowadzono obowiązek ścisłego protokołowania akt przekazywanych z komórek do Archiwum na spisach zdawczo-odbiorczych i taka jest data pierwszych środków ewidencyjnych będących w posiadaniu Archiwum uczelni. W latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych przybyło wiele akt osobowych studenckich, pracowniczych, teczek profesorskich oraz dokumentacji przewodów habilitacyjnych i doktorskich, do których opracowano skorowidze alfabetyczne. Pojawiła się też dokumentacja na nośniku elektronicznym (prace magisterskie i dyplomowe). Na strychu „starego archiwum” pozostawiono ok. 363 m.b. prac magisterskich i dyplomowych, które czekają na stosowne przepisy w kwestii dalszego z nimi postępowania. Po adaptacji na potrzeby Archiwum obecnie użytkowanych pomieszczeń przystąpiono do kompletowania akt typowych i specyficznych uczelni. Opracowano akta dotyczące stopni naukowych, przewodów doktorskich oraz habilitacyjnych, rad wydziałów i akta prawne władz uczelni, akta zespołu zamkniętego ZNB (Zakładów Naukowo-Badawczych), prace naukowe i publikacje Wydawnictwa, akta finansowo-księgowe Kwestury i Działu Płac. Trwa opracowywanie „perełki” naszych zbiorów – akt osobowych studentów WSH.

Archiwum naszej uczelni, jak każda tego rodzaju instytucja, wypełniając swe posłannictwo pozostawienia potomnym tradycji i wiedzy o przeszłości zawartej w aktach, gromadzi, przechowuje, opracowuje i udostępnia materiały archiwalne wytworzone przez komórki i jednostki organizacyjne, a w toku przeobrażeń staje się dziś istotnym ogniwem zarządzania dokumentacją uczelnianą. Jako „skarbnica dokumentów”, jest nierozzerwalnie związane z historią szkoły od momentu jej powstania, tj. od 1947 r. Przechowywana w nim

dokumentacja może być źródłem do badania dziejów szkolnictwa wyższego o profilu ekonomicznym na Dolnym Śląsku po 1945 r.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA

Zadaniem biblioteki akademickiej jest zapewnienie dostępu do źródeł informacji, niezbędnych do osiągnięcia najlepszych efektów w nauczaniu, studiowaniu, badaniach naukowych oraz w innych formach działalności prowadzonych w uczelni. Biblioteka służy również społeczności miasta i regionu.

Biblioteka Główna Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu jest biblioteką uczelnianą, a jednocześnie regionalną, z najbogatszym księgozbiorem z zakresu nauk ekonomicznych w województwie dolnośląskim i dwóch sąsiednich województwach.

Biblioteka powstała w 1947 r. wraz z powołaniem Wyższej Szkoły Handlowej. Swoją księgozbiór tworzyła od podstaw dzięki zakupom, darom i wymianie międzybibliotecznej. Pierwsze pozycje wpłynęły do Biblioteki w marcu 1947 roku (6492 tomy). Były to głównie książki podarowane przez wrocławską Bibliotekę Uniwersytecką oraz zakupione w antykariatach. W 1949 r. nastąpiło przejście liczącego 26 126 tomów księgozbioru Izby Przemysłowo-Handlowej, który zawierał wiele cennych przedwojennych książek pochodzących ze zbiorów Industrie und Handelskammer in Breslau.

Przez cały okres działalności Biblioteka – na miarę możliwości i zmieniających się warunków – realizowała swoją podstawową misję, którą jest wspomaganie nauki i dydaktyki przez gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie pierwotnych oraz wtórnych źródeł informacji niezbędnych dla dwóch podstawowych grup odbiorców: pracowników naukowo-dydaktycznych oraz studentów. Zmieniał się warsztat pracy, zmieniały się również oczekiwania czytelników, ale rola Biblioteki zawsze była służebna wobec nauki i dydaktyki.

W związku z planami dotyczącymi budowy Dolnośląskiego Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej interesujące wydaje się zestawienie stanu obecnego z wizją projektowanej biblioteki.

W celu przedstawienia aktualnej sytuacji Biblioteki zostaną krótko omówione następujące zagadnienia:

- struktura organizacyjna,
- zbiory,
- czytelnicy,
- działalność informacyjno-bibliograficzna i dydaktyczna,
- wyposażenie w sprzęt komputerowy.

Biblioteka składa się z następujących oddziałów:

- Oddziału Gromadzenia i Uzupelniania Zbiorów,
- Oddziału Opracowania Zbiorów,
- Oddziału Udostępniania Zbiorów,
- Sekcji Wypożyczalni i Magazynów,
- Sekcji Wydawnictw Ciągłych,
- Oddziału Informacji Naukowej,

- Samodzielnego Stanowiska ds. Bibliotek Zakładowych,
- Pracowni Konserwacji Zbiorów,
- Samodzielnego Stanowiska ds. Systemu Bibliotecznego.

Biblioteka Główna, 14 bibliotek zakładowych i 2 biblioteki wydziałowe (Biblioteka Wydziału Gospodarki Narodowej i Turystyki w Jeleniej Górze oraz Biblioteka Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego) tworzą uczelniany system biblioteczno-informacyjny. Biblioteka Główna sprawuje nad nim nadzór merytoryczny oraz prowadzi centralny zakup i opracowanie materiałów bibliecznych (z wyjątkiem Biblioteki Wydziału Gospodarki Regionalnej i Turystyki w Jeleniej Górze, która samodzielnie gromadzi i opracowuje swój księgozbiór).

Biblioteka gromadzi piśmiennictwo z zakresu nauk społeczno-ekonomicznych oraz pokrewnych. Obecnie jej zasoby (według stanu na dzień 31.12.2006 r.) obejmują zbiory tradycyjne (329 tysięcy książek, w tym 223 woluminy starych druków z XVI-XIX wieku i 42 tysiące woluminów czasopism) oraz elektroniczne, w tym 11 baz *on-line* o światowym zasięgu, oferujących dostęp do pełnych tekstów kilkunastu tysięcy czasopism naukowych i książek, np. ProQuest ABI Inform Complete, ScienceDirect, JSTOR, EIFL EBSCO oraz baz faktograficznych, takich jak: SourceOECD, Global Market International Database, ISI Emerging Markets.

Wszystkie procesy biblioteczne związane z gromadzeniem, opracowaniem i udostępnianiem zbiorów są w pełni skomputeryzowane za pomocą zintegrowanego systemu bibliotecznego PROLIB.

O zbiorach Biblioteki informują:

– katalog komputerowy (OPAC), obejmujący cały zasób wieloegzemplarzowy oraz księgozbiór archiwalny wydawnictw zwartych od 1980 r. W katalogu tym znajdują się również opisy aktualnie prenumerowanych czasopism i innych wydawnictw ciągłych. Uzupełniany jest on na bieżąco o nowe nabytki i wybrane pozycje archiwalne;

– oraz katalogi kartkowe:

katalog alfabetyczny książek – zamknięty w 2002 r.,

katalog przedmiotowy książek – zamknięty w 1999 r.,

katalog alfabetyczny czasopism – zamknięty w 2006 r.

Informacje o subskrybowanych bazach bibliograficznych, faktograficznych oraz pełnotekstowych są aktualizowane na bieżąco i dostępne na stronie domowej Biblioteki.

Z zasobów Biblioteki mogą korzystać wszyscy zainteresowani problematyką gromadzonych zbiorów; pracownicy i studenci AE oraz pracownicy i studenci innych uczelni wrocławskich dzięki porozumieniu z dnia 28 marca 2000 r. mogą wypożyczać książki bez pozostawiania kaucji.

Jednym z zadań Biblioteki jest dokumentowanie działalności naukowej Uczelni, czego wyrazem jest opracowywana na bieżąco od 1950 r. „Bibliografia publikacji pracowników Akademii Ekonomicznej im. O. Langego”. Do 1994 roku wydawana była w formie drukowanej, a obecnie jest dostępna w postaci elektronicznej na stronie internetowej Biblioteki.

Tabela 1. Niektóre dane statystyczne dotyczące działalności Biblioteki Głównej w latach 1990-2005

Rok	1990	1993	1997	2001	2005
Stan zbiorów (w woluminach)	323 616	323 856	323 778	347 573	365 558
Liczba zarejestrowanych czytelników	3 358	7 147	10 579	19 069	21 724
Liczba wypożyczeń na zewnątrz	37 145	42 547	46 954	90 120	108 301
Liczba woluminów udostępionych na miejscu	64 965	101 396	417 053	640 431	472 700

Źródło: sprawozdania sporządzone dla GUS.

Zadaniem Biblioteki jest również uczestnictwo w procesie dydaktycznym. W ramach działalności dydaktycznej, poza bieżącym szkoleniem użytkowników w zakresie korzystania ze zbiorów tradycyjnych oraz elektronicznych, pracownicy Biblioteki prowadzą zajęcia dla studentów AE z przedmiotu biblioteczne systemy informacyjne. Niestety, brak własnych pomieszczeń dydaktycznych wyposażonych w komputery znacznie ogranicza ofertę edukacyjną Biblioteki.

Biblioteka dysponuje lokalną siecią komputerową podłączoną do sieci uczelnianej. Poza serwerami podłączonych jest do niej:

- 29 komputerów dla pracowników Biblioteki,
- 14 komputerów do dyspozycji czytelników, w tym 9 jedynie z dostępem do katalogu Biblioteki. Pozostałe 5 komputerów znajduje się w Czytelni Oddziału Informacji Naukowej i można dzięki nim korzystać ze źródeł elektronicznych.

Ze względu na bardzo ubogą bazę sprzętową w Bibliotece czytelnicy najczęściej korzystają zarówno z katalogu, jak i z zasobów elektronicznych za pośrednictwem strony internetowej.

Biblioteka zajmuje powierzchnię 2277 m². Mieści się na trzech kondygnacjach w przystosowanych do celów bibliotecznych pomieszczeniach wybudowanego w XIX wieku budynku, w którym kiedyś znajdował się szpital. Lokalizacja magazynów w znacznej odległości od wypożyczalni i czytelni, w wilgotnych piwnicach, niespełniających norm przewidzianych dla przechowywania kolekcji bibliotecznych, dodatkowo utrudnia pracę Biblioteki. W istniejących warunkach lokalowych nie jest ona w stanie sprostać zadaniom, jakie stawia się przed nowoczesną biblioteką, która ma być raczej centrum informacyjnym niż tradycyjną wypożyczalnią. Czytelnie dysponują łącznie jedynie 145 miejscami i nie są dostosowane do potrzeb użytkowników. Nie ma możliwości pracy zespołowej, prowadzenia zajęć dydaktycznych czy podłączenia przenośnych komputerów. Jedynym rozwiązaniem, które pozwoliłoby przekształcić Bibliotekę w nowoczesne centrum informacji naukowej i ekonomicznej dostępne wszystkim Dolnoślązacom, jest budowa nowej siedziby.

Na początku 2006 r. rozpoczęto starania o wybudowanie na terenie kampusu nowego gmachu, który ma zaspokoić potrzeby uczelni w zakresie organizowania warsztatu pracy naukowej i dydaktycznej. Zostaną w nim połączone funkcje regionalnego centrum informa-

cji naukowo-ekonomicznej i biblioteki dostępnej dla wszystkich zainteresowanych tą tematyką. Nowy budynek będzie miał 8000 m² i powinien zostać oddany do użytku do końca 2010 r.

Księgozbiór zostanie udostępniony czytelnikom w tzw. otwartych magazynach, pełniących jednocześnie funkcje czytelni, wypożyczalni i centrum informacji naukowej, wyposażonych w komputery, sprzęt do kopiowania oraz bezprzewodowy Internet. Znaczna część zbiorów będzie umieszczona w strefie wolnego dostępu (docelowo ok. 70%) – dotyczy to zasobu zarówno przeznaczonego do wypożyczania, jak i udostępnianego na miejscu. Przewiduje się wyposażenie biblioteki w urządzenia pozwalające na samodzielne wypożyczanie oraz zwrot książek.

Poza wolnym dostępem pozostaną zbiory specjalne, takie jak starodruki, kartografia, prace doktorskie, a także starsza część zbiorów archiwalnych, które umieszczone w magazynach kompaktowych będą udostępniane po złożeniu zamówienia. Powyższe rozwiązania dotyczą zbiorów w formie papierowej. Wyraźnie widać jednak tendencję do korzystania w coraz większym stopniu z różnorodnych źródeł elektronicznych. Ze względu na to, że część z nich jest dostępna na nośnikach elektronicznych, nie może zabraknąć w nowym budynku czytelni zbiorów elektronicznych. Kolejne źródła elektroniczne, które stanowić będą ważny element oferty, to zasoby udostępniane przez Internet. Organizacja dostępu do tych źródeł, zgodna z podpisanymi licencjami, wymaga wydzielonych stanowisk do korzystania z nich oraz często wsparcia ze strony pracownika biblioteki.

Nowa biblioteka w założeniu ma stanowić miejsce zdobywania wiedzy zgodnie z preferencjami czytelników. W związku z tym przewiduje się w ramach ciągów magazynowo-czytelnianych powstanie różnorodnych miejsc do studiowania, takich jak:

- wbudowane w linię regałów stoliki do przeglądania wybranych zasobów,
- tradycyjne czytelnie,
- czytelnie zasobów elektronicznych,
- kabiny do pracy indywidualnej,
- miejsca przystosowane dla osób niepełnosprawnych, np. wyposażone w specjalistyczny sprzęt, specjalne stanowiska pracy dla osób niedowidzących lub niewidomych,
- kabiny do pracy z multimediami,
- pomieszczenia do pracy grupowej,
- miejsca do przeglądania prasy bieżącej,
- sale dydaktyczne z komputerami.

Część stanowisk będzie wyposażona w komputery, drukarki, skanery i kserokopiarki, które czytelnicy będą mogli obsługiwać samodzielnie.

Nowa biblioteka będzie nie tylko miejscem pracy naukowej, ale także miejscem spotkań przyjaznym dla użytkowników.

Powstanie i pierwsze lata działalności Studium Języków Obcych

Od początku istnienia Wyższej Szkoły Handlowej w 1947 r. prowadzono w uczelni lektoraty języków obcych, zarówno języka rosyjskiego, jak i języków zachodnio-europejskich. Obowiązki lektorów pełnili prof. dr Jan Piprek – j. niemiecki z korespondencją, mgr Waclaw Kulikowski – j. rosyjski z korespondencją, mgr Karol Wolfke – j. angielski dla początkujących, Eugeniusz Warwas – j. angielski dla początkujących, dr Franciszek Jankowski – j. angielski dla zaawansowanych, mgr Wiktor Jassem – j. angielski z korespondencją, mgr Janina Wyrzykowska – j. francuski dla początkujących, mgr Tadeusz Cieński – j. francuski dla zaawansowanych, Marceli Łabędź – j. francuski z korespondencją.

W 1950 r. władze uczelni podjęły uchwałę o powołaniu Zakładu Języków Obcych, którego organizatorem i pierwszym kierownikiem była mgr Anna Nikliborcowa – nauczyciel języka francuskiego, absolwentka Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. W charakterystyce z 7 stycznia 1955 r. napisano: „zorganizowała w sposób wzorowy Studium Języków Obcych (...) jest [ono] w wyniku pracy mgr Nikliborcowej należycie postawione i cieszy się dobrymi wynikami”. Na początku lat pięćdziesiątych powołano na stanowisko lektora współzałożyciela WSH, prawnika i ekonomistę dr Jana Bluma. Prowadził lektoraty języków: angielskiego, niemieckiego, francuskiego i polskiego. Znał również język rosyjski i węgierski. W 1953 r. pracę lektora języka angielskiego i niemieckiego podjęła mgr Janina Denenfeld, która po przejściu mgr Nikliborcowej do pracy w Uniwersytecie Wrocławskim w 1957 r. została kierownikiem Zakładu Języków Obcych WSE. Pozostała na tym stanowisku, z krótkimi przerwami, aż do roku 1988. Pełniącymi obowiązki kierownika Studium były też w tym czasie mgr Zofia Baranowska i dr Anna Łagowska – wieloletni kierownik Zespołu języka rosyjskiego. Od 1988 r. kierownikiem Studium Języków Obcych jest mgr Mirosław Pawlikowski.

Od 1950 r. wielokrotnie zmieniała się nazwa Studium: w latach 1950-1960 funkcjonował Zakład Języków Obcych, w latach 1961-1969 Studium Języków Obcych, w latach 1969-1982 Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, a od 1983 do 2007 r. ponownie Studium Języków Obcych. Od początku działalności prowadzone były lektoraty języków: rosyjskiego, angielskiego, niemieckiego i francuskiego. Zasługą kierownika dr Janiny Denenfeld¹ było wprowadzenie zajęć z języków włoskiego (1975) i hiszpańskiego (1980).

Władze Uczelni przywiązywały dużą wagę do liczby godzin i jakości nauczania języków obcych. W grudniu 1961 r. na posiedzeniu Senatu podjęto uchwałę w sprawie nauczania języków obcych, sformułowano wnioski organizacyjne i programowe dotyczące nauczania języków, zasugerowano też wprowadzenie egzaminu wstępnego z języka obcego w celu podniesienia rangi tego przedmiotu. Każdego roku wzrastała liczba zatrudnionych lektorów. W roku 1976 w Studium pracowało 14 lektorów j. angielskiego, 6 – j. francuskiego, 15 – j. niemieckiego i 16 – j. rosyjskiego, w tym 9 osób w filii Uczelni w Jeleniej Górze². Studium wyposażane było stopniowo w sprzęt wspomagający proces dydaktyczny: gabinet audiowizualny, specjalne urządzenia foniczne oraz laboratoria językowe. Kierownikiem do spraw laboratoriów językowych została mgr Ruth Kowalczyk. Od 1970 r.

funkcjonowała w Studium biblioteka powołana zarządzeniem Rektora z 1969 r., ale również w latach wcześniejszych Biblioteka Główna dokonywała zakupu materiałów dydaktycznych do nauczania języków obcych.

Pracownicy Studium Języków Obcych, oprócz działalności podstawowej jaką była dydaktyka, prowadzili również własne prace naukowe i badawcze z zakresu językoznawstwa, historii literatury i metodyki nauczania języków obcych oraz prace tłumaczeniowe. Byli autorami podręczników i skryptów, artykułów naukowych, recenzji i tłumaczeń. Bibliografie publikacji pracowników Uczelni od 1950 r. wymieniają takie nazwiska jak: Lucyna Adamus, Elżbieta Anusiewicz, Zofia Baranowska, Jan Bauer, Bogna Bernacka, Janusz Borysiak, Walentyna Bożko, Teresa Burhardt, Barbara Ciunik, Mirosława Czuchno, Janina Denenfeld, Larysa Fuksa, Joanna Honsza, Ewa Jaroń, Małgorzata Kaszubkiewicz, Andrzej Koniuch, Teresa Kotarska-Adamczyk, Ruth Kowalczyk, Maria Koziół, Teofila Kulikowska, Anna Łagowska, Elżbieta Macauley, Lidia Miller-Żebrowska, Krystyna Misiewicz-Marciniak, Elke Morciniec, Anna Nikliborc, Bogdan Parkoła, Mirosław Pawlikowski, Agnieszka Pietrus-Rajman, Bruno Rabiller, Rudek Waleska, Maria Skórowa, Maria Songin, Aleksandra Śliwińska, Małgorzata Tobiś, Janusz Witt, Karol Wolfke, Joanna Włosek.

W ramach Prac Naukowych WSE i AE ukazały się specjalne zeszyty poświęcone teorii i praktyce nauczania języków obcych (1971, 1976).

Studium Języków Obcych w 2007 r.

W roku 2007 kadre Studium we Wrocławiu tworzy 70 nauczycieli zatrudnionych na stanowiskach starszych wykładowców, wykładowców i lektorów pracujących w 4 zespołach językowych:

- 1) j. angielskiego – 32 osoby, kierownik mgr Grażyna Bieć,
- 2) j. niemieckiego – 23 osoby, kierownik mgr Elżbieta Anusiewicz,
- 3) języków romańskich (francuski, włoski, hiszpański) – 11 osób, kierownik mgr Teresa Kotarska-Adamczyk,
- 4) j. rosyjskiego – 4 osoby, kierownik mgr Maria Niemczyk.

W ramach Studium działają wyłonione spośród lektorów trzy stałe zespoły problemowe:

- 1) zespół ds. programów nauczania,
- 2) zespół ds. rozwoju i wykorzystania środków audiowizualnych w nauczaniu,
- 3) zespół ds. kształtowania wizerunku Studium Języków Obcych.

Nauczyciele SJO, absolwenci magisterskich studiów neofilologicznych, ustawicznie podnoszą swoje kwalifikacje uczestnicząc w szkoleniach, kursach i konferencjach organizowanych przez Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, International Association of Teachers of English as a Foreign Language, Goethe Institut, Wydawnictwa WSiP Europe, Oxford University Press, Longman, International House, Lektorklett i in. Wyjeżdżają też na prestiżowe kursy językowe za granicę. W zespołach j. niemieckiego i j. angielskiego zatrudnionych jest dwoje *native speaker'ów*: lektorka DAAD Katrin Huhle oraz mieszkający we Wrocławiu Tim Macauley. Od wielu lat przyjeżdża z USA Bill Minsker prowadząc konwersatoria oraz organizując wyjazdy studentów Akademii Ekonomicznej na praktyki do USA

w ramach współpracy AE z Fundacją Pensylwania Partnerships Abroad, Ltd. Od roku 1994 do 2006 koordynatorem, a później pełnomocnikiem Rektora ds. współpracy z Das Internationale Hochschulinstitut Zittau był lektor j. niemieckiego mgr Janusz Borysiak. Obecnie funkcję tę pełni mgr Tomasz Cebrowski.

Wśród lektorów z naukowym tytułem doktora należy wymienić dr Marię Nawrot (j. rosyjski), dr Mariannę Borysiak (j. niemiecki) i dr Elżbietę Macauley (j. angielski). Wielu nauczycieli Studium ukończyło studia podyplomowe z zakresu ekonomii i filologii. Pracownicy Studium są autorami podręcznika „Türen zur Wirtschaftswelt” oraz multimedialnych programów do nauczania języków, a także redaktorami i tłumaczami prac wydawanych przez Wydawnictwo AE. Uczestniczą w przeprowadzaniu egzaminów doktorskich, podejmowaniu zagranicznych gości Uczelni, a także nawiązywaniu i utrzymywaniu kontaktów z partnerskimi uczelniami w Wielkiej Brytanii, Niemczech, Rosji, Francji, Czechach i in.³ Na stronie internetowej Studium (www.sjo.ae.wroc.pl) działa Forum Językowe animowane przez mgr Annę Śliwę i innych lektorów poszczególnych języków. Studium Języków Obcych zapewnia też nauczanie języka polskiego jako obcego studentom cudzoziemcom prowadzone według autorskiego programu przez mgr Halinę Karaszewską.

Podstawowym obszarem działalności SJO jest prowadzenie zajęć z 6 języków europejskich: angielski, francuski, niemiecki, hiszpański, rosyjski, włoski wszystkich wydziałów AE we Wrocławiu oraz w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym w Głogowie na studiach dziennych, wieczorowych i zaocznych na wszystkich poziomach zaawansowania od A1 do C2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, zarówno języka ogólnego, jak i języka biznesu. Od roku akademickiego 2006/07 prowadzony jest przez wolontariusza z Japonii lektorat języka japońskiego. Utworzono 3 grupy dla 72 osób. Do roku 2006, zgodnie z programem studiów, studenci uczyli się dwóch języków obcych w wymiarze po 330-480 godzin dydaktycznych. W roku akademickim 2005/06 w SJO prowadzone były zajęcia dla ok. 600 studenckich grup językowych.

Kolejnym obszarem działalności Studium jest, zgodnie z zaleceniem Komisji Europejskiej, organizowanie różnego typu kursów językowych, tak dla studentów naszej Uczelni, jak i dla całego środowiska wrocławskiego. W przeszłości, już od 1989 r. prowadzone były ogólne kursy komercyjne, kursy specjalistyczne dla pracowników wrocławskich firm takich jak Elwro, czy instytucje bankowe oraz bezpłatne kursy dla pracowników Akademii. Od roku 1993 organizowano kursy przygotowujące do egzaminów wstępnych na AE, a od 1998 kursy przygotowujące do międzynarodowych certyfikatów. Według statystyk⁴, już od roku 2002/03 rokrocznie, w różnego typu kursach językowych, bierze udział średnio ok. 900 osób.

Studium Języków Obcych uczestniczy w organizowaniu i przeprowadzaniu honorowanych na całym świecie międzynarodowych egzaminów językowych⁵. Certyfikaty zdobyło ponad 1200 osób. SJO posiada licencje na przeprowadzanie egzaminów Instytutu Cervantesa, Instytutu Goethego i Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej, Londyńskiej Izby Handlowo-Przemysłowej oraz Paryskiej Izby Przemysłowo-Handlowej, a także uprawnienia do przeprowadzania egzaminów TestDaF dla chętnych do studiowania w krajach niemieckojęzycznych. W roku akademickim 2006/07 Studium zorganizowało

kursy przygotowujące do 14 egzaminów międzynarodowych. Prowadzi też kursy języków: angielskiego, niemieckiego, francuskiego, hiszpańskiego, włoskiego i rosyjskiego (tzw. języka ogólnego) na różnych poziomach zaawansowania. W roku 2006/07 uczestniczy w tych kursach 420 słuchaczy.

Najnowszym obszarem działalności Studium jest udział w realizacji projektów europejskich, takich jak:

- Portal językowy LINQUAPORTA w ramach Socrates/Linqua,
- OM-I-N-EUROPE, multimedialna nauka języków dla kadr menedżerskich w ramach programu Leonardo da Vinci,
- egzaminy ELSA dla bezrobotnych PHARE/EFS,
- wymiana studentów w ramach programów SOKRATES/ERASMUS,

a w szczególności prowadzenie szkoleń językowych w ramach realizowanych przez AE projektów:

1. Doskonalenie sprawności w obcojęzycznej komunikacji urzędowej i biznesowej (projekt EFS),
2. Menedżer bez granic. Szkolenia z ICT i obcojęzycznej komunikacji biznesowej (projekt EFS).

W roku 2006 w szkoleniach językowych w ramach dwóch Projektów EFS wzięło udział 570 beneficjentów ostatecznych z Wrocławia i województwa dolnośląskiego.

Od roku 2003/04 nauczyciele Studium zaangażowani są w przygotowanie i przeprowadzenie Konkursu Językowego dla studentów Uczelni, w którym nagrodą jest roczny bezpłatny udział w wybranym kursie językowym. W roku 2006/07 odbywa się IV edycja tego konkursu. Do pierwszego etapu Konkursu przystąpiło dotąd ponad 1000 studentów. Od 2000 r., w ramach Ekonomaliów, odbywają się Dni Kultury Hiszpańskiej przygotowywane przez studenckie Koło Naukowe Ekonomii i Kultury Krajów Hiszpańskojęzycznych OLE! Inicjatorem tego projektu jest nauczyciel j. hiszpańskiego mgr Tomasz Kubacki.

Bazę lokalową wyżej wymienionych działań stanowi od 2003 r. budynek przy ul. Drukarskiej 24a, wyremontowany i zaadaptowany na potrzeby Studium dawny Hotel Asystenta „Sabinki”, w którym, po wieloletnim korzystaniu z budynku P i przejściowym pobycie w budynku E (2001-2002), zlokalizowana została administracja SJO, biblioteka, pokoje nauczycieli i urządzono 14 sal dydaktycznych, w tym 17-stanowiskową salę komputerową. Zajęcia odbywają się też w innych budynkach Uczelni. Ogółem SJO dysponuje 24 salami dydaktycznymi wyposażonymi w sprzęt audiowizualny. Lektorzy mają do dyspozycji magnetofony, magnetowidy, odtwarzacze CD/DVD, przenośne i stacjonarne komputery i wideoprojektory oraz kamery cyfrowe. W budynku SJO działa biblioteka przygotowująca i udostępniająca podręczniki i materiały audiowizualne, wyposażona w komputer z drukarką, kserokopiarkę, telewizję satelitarną, magnetofony i magnetowidy. W bibliotece od 1997 r. pracują mgr Małgorzata Dzierżak i Bożena Jerczyńska. Sprawne funkcjonowanie Studium we wszystkich obszarach jego działalności zapewnia sekretariat prowadzony przez mgr Izabellę Karaszewską.

W roku jubileuszu 60-lecia istnienia uczelni ekonomicznej we Wrocławiu, Studium Języków Obcych, działające w ramach struktur Akademii Ekonomicznej jako jej jednostka międzywydziałowa, dysponuje świetnie przygotowaną i zaangażowaną w swoją pracę kadrą nauczycielską, dobrze wyposażoną bazą lokalową, doświadczeniem organizacyjnym oraz uznaną w środowisku marką. Swój potencjał SJO chce wciąż rozwijać i przez kolejne dziesięciolecia wykorzystywać dla dobra całej naszej społeczności akademickiej. Dzięki wszechstronnym działaniom SJO pragnie osiągnąć jak najlepsze wyniki w nauczaniu i doprowadzić tą drogą do powszechnej wiedzy prawdę absolutną, że znajomość języków obcych zawsze pozostanie narzędziem uniwersalnym, przydatnym w każdym czasie i w każdych warunkach historycznych.

Przypisy

¹ Doktorat z językoznawstwa angielskiego w 1971 r.

² Dane liczbowe wg: Akademia Ekonomiczna im. O. Langego we Wrocławiu 1947-1977 [Kronika]. Oprac. I. Rutkiewicz.

³ British Council, Instytut Puszkina, Moskiewski Uniwersytet Ekonomii, Informatyki i Statystyki, Petersburski Państwowy Uniwersytet Ekonomiczny, Instytut Goethego, Instytut Kultury Włoskiej, Instytut Cervantesa, Uniwersytet Techniczny w Dreźnie, Międzynarodowy Uniwersytet w Zittau.

⁴ Dane statystyczne, źródło: sekretariat SJO AE 2006 r.

⁵ j. angielski – SEFIC, EfB, FCE, CAE; j. niemiecki – ZD, ZMP, ZDfB, PWD; j. francuski – DFA, CFP; j. hiszpański – CIE, DIE, DSE; j. włoski – CELL; j. rosyjski – RBC.

STUDIUM WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Historia Studium Wychowania Fizycznego i Sportu sięga roku 1951, kiedy to rozpoczęło ono swoją działalność przy Wyższej Szkole Ekonomicznej we Wrocławiu, na podstawie zarządzenia ówczesnego Ministra Szkolnictwa Wyższego. Obowiązkowym wychowaniem fizycznym została objęta młodzież I i II roku studiów w wymiarze dwóch godzin tygodniowo.

Nowo powstała jednostka organizacyjna stopniowo rozwijała działalność programową, zwiększała kadrę instruktorską i bazę materialną. Jednakże pierwszy okres pracy Studium był niezmiernie trudny. Uczelnia zajmowała w owym czasie budynek po szkole średniej, mieszczący się przy ul. Tęczowej. Znajdująca się tam sala gimnastyczna, ze względu na ogromne kłopoty z salami wykładowymi, zamieniona została na audytorium. W tej sytuacji zajęcia z wychowania fizycznego często odbywały się na powietrzu lub w salach wynajmowanych zazwyczaj w godzinach nieodpowiednich dla młodzieży, tj. bardzo wcześnie rano lub późnym wieczorem.

W roku 1953 nasza uczelnia przeniósła się do obecnych pomieszczeń przy ul. Komandorskiej, jednak warunki nie poprawiły się wystarczająco. Studium otrzymało zastępczą salę gimnastyczną o wymiarach 18 x 9 m (niedawna aula w budynku A), nadal

więc istniała konieczność wynajmu obiektów do gier sportowych. Brakowało również własnego boiska.

W roku 1965 Studium zyskało na terenie uczelni otwarte boisko z płytą asfaltową o wymiarach 30 x 24 m, stumetrową bieżnią, skocznią i rzutnią. Sukcesywnie zwiększała się ilość sprzętu sportowego i urządzeń sportowych.

W 1971 roku, w 20-lecie istnienia Studium wybudowany został pawilon sportowy z dwiema salami, odpowiednim zapleczem higieniczno-sanitarnym i administracyjnym. Powstał także uczelniany gabinet rehabilitacji ruchowej. W roku 1974 oddano do eksploatacji basen.

Kolejne poważne inwestycje zainicjowane były w latach dziewięćdziesiątych. W latach 1995-1996 dobudowano halę sportową, zwaną „zieloną salą”, zmodernizowano parter budynku oraz nadbudowano jedną kondygnację w części administracyjnej biurowo-socjalnej, gdzie powstała sala audytoryjna oraz kawiarenka. W tym okresie zmodernizowano również pływalnię, a na małej sali gimnastycznej powstała siłownia.

W roku 2003 w miejscu starej dużej hali powstały nowe obiekty. Wzbogaciliśmy się o halę do gier z widownią na 125 miejsc, powstała sala do aerobiku oraz – w zmodernizowanej siłowni – ściana do wspinaczki sportowej. W roku 2007 jest planowany remont i modernizacja naszej pływalni.

Organizatorem i pierwszym kierownikiem Studium przy Wyższej Szkole Ekonomicznej był mgr Antoni Szymański. Pierwszym pracownikiem etatowym i kierownikiem Studium w latach 1952-1965 była mgr Hermina Janicka. W latach 1965-1993 kierownictwo objął mgr Czesław Zientarski. Mgr Mieczysław Chochół był kierownikiem w latach 1993-1999, natomiast od roku 1999 funkcję tę piastuje Tomasz Dąbrowski.

W trakcie swojej działalności Studium Wychowania Fizycznego i Sportu zatrudniało wielu znakomitych fachowców. Wśród nich byli: mgr Zofia Dowgird, dr Jerzy Kolarz, mgr Janina Błońska, mgr Iwona Wasiukiewicz, mgr Łucja Jaworska, mgr Ewa Chochół, mgr Helena Tomaszunas, mgr Henryka Ozimińska, mgr Katarzyna Jarosz, mgr Monika Wójcik-Charpantidis, mgr Józef Łazorczyk, mgr Lucjana Marcinkowska, mgr Tadeusz Olejnik, mgr Jerzy Orzeł, mgr Kazimierz Witka, mgr Ewa Zajęc, mgr Małgorzata Grzegórska, mgr Bogna Jakubowicz.

Należy też wspomnieć o pracownikach administracyjnych, dzięki którym nasze obiekty mogły i nadal mogą funkcjonować. Do osób tych należeli Stefan Chudy, Helena Filar, Jadwiga Wojtowicz, Anna Borowska, Justyna Blicharz, Katarzyna Bortliczek, Tomasz Zajęzkowski. Obecnie Sekretariat Studium prowadzi mgr Dagmara Bitner. Pozostali Pracownicy Administracyjni to: Monika Źeń, Janusz Góralewicz i Krzysztof Mikosz.

Obecną kadrę dydaktyczną stanowią: mgr Mieczysław Chochół, mgr Wojciech Chojak, mgr Tomasz Dąbrowski, mgr Dorota Domatowicz, mgr Robert Działo, mgr Ewa Frąckowiak, mgr Ryszard Jaworski, mgr Przemysław Ludtke, mgr Jerzy Lichsik, mgr Artur Łazorczyk, mgr Magdalena Łosińska, mgr Rafał Michalak, mgr Anetta Paliga, mgr Przemysław Przyłuski, mgr Jolanta Rybczyńska-Adamus, mgr Jolanta Scheuer, mgr Leszek Szczurek, mgr Jadwiga Świętochowska, mgr Magdalena Wojtczak, mgr Stanisław Wojtowicz, mgr Bożena Wolna, mgr Maciej Felzenowski i mgr Jędrzej Wilczyński.

W trakcie istnienia Studium zmieniały się formy prowadzonych zajęć oraz liczba godzin. W początkowym okresie, w latach 1952-1955 najważniejszym celem było podnoszenie stanu zdrowotnego młodzieży poprzez ogólny rozwój fizyczny. W pierwszych latach pracy prowadzono zajęcia w grupach z podziałem na rok i płeć studentów. Pod koniec lat pięćdziesiątych zorganizowano sekcje sportowe piłki siatkowej żeńskiej i męskiej oraz piłki nożnej. W 1960 r. wprowadzono obowiązkową naukę pływania dla pierwszego roku. Organizowano rozgrywki międzygrupowe, międzywydziałowe i w końcu międzyuczelniane (np. halowe mistrzostwa uczelni, tzw. Liga lat w siatkówce i koszykówce, mistrzostwa domów studenckich w tenisie stołowym itp.). Wprowadzano ciągle nowe dyscypliny sportowe. Powstały kolejno sekcje: lekkiej atletyki, piłki ręcznej dla kobiet i mężczyzn, koszykówki, siatkówki, pływacka, piłki nożnej, dżudo i gimnastyki artystycznej (w roku 1963 wprowadzono akompaniament muzyczny).

Obecnie prowadzone są zajęcia w ramach dwunastu sekcji. Należą do nich: aerobik, badminton, koszykówka, siatkówka, piłka ręczna, piłka nożna, pływanie, siłownia, tenis stołowy, unihokej, wspinaczka skałkowa, taniec towarzyski. Dodatkowo prowadzone są zajęcia z tenisa ziemnego, turystyki rowerowej, trójboju siłowego, jazdy konnej, lekkoatletyczne oraz narciarstwa połączonego ze snowboardem. Do dyspozycji studentów są dwie sale, duża i mała, siłownia ze ścianką do wspinaczki, sala aerobikowa oraz basen.

Studium organizuje też zajęcia ruchowe dla pracowników uczelni, zajęcia rehabilitacyjne dla studentów oraz dla dzieci z wadami postawy oraz bocznymi skrzywieniami kręgosłupa, naukę pływania dla dzieci i dorosłych. Do niedawna wykonywano masaże relaksacyjne i lecznicze, a w latach 1996-1999 działał gabinet fizykoterapii.

Na terenie Studium Wychowania Fizycznego i Sportu znajduje się sauna oraz solarium, a swoją siedzibę ma Klub Uczelniany AZS.

Wśród absolwentów naszej uczelni znalazło się wielu wybitnych sportowców, by wymienić tylko dwukrotną mistrzynię olimpijską Renatę Mauer-Różańską, olimpijczyka Pawła Sitnika czy też znakomitego rajdowca Tomasza Kuchara.

WYDAWNICTWO

Wydawnictwo istnieje na uczelni od roku 1955. W miarę rozwoju uczelni zmieniała się jego forma organizacyjna. Początkowo był to referat, następnie Sekcja Wydawnictw Uczelnianych, Wydawnictwo Uczelniane, Dział Wydawnictw, a obecnie – Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu. Kierownictwo sprawowały kolejno: Czesława Jednoróg, Lucyna Lipińska, mgr Ludmiła Krawczewska, dr Elżbieta Past (1972-1980), inż. Maria Wiszewska (1980-1983), mgr Alicja Ziółkowska (1983-1995); obecnie zespołem kieruje dypl. ekon. Barbara Węglarska. W strukturze organizacyjnej podlega ono prorektorowi ds. nauki. Nad działalnością Wydawnictwa czuwa także senacka Komisja Wydawnicza, która określa kierunki polityki wydawniczej uczelni.

Podstawowym zadaniem Wydawnictwa jest publikowanie podręczników i skryptów adresowanych do studentów oraz utrwalanie i upowszechnianie dorobku intelektualnego

pracowników naukowych. Tematyka opracowań odpowiada dziedzinom reprezentowanym przez instytuty i katedry Akademii. Są to następujące typy publikacji:

1) materiały dydaktyczne:

– podręczniki akademickie, podręczniki uczelniane,
– skrypty (zapisy wykładów, zbiory zadań, materiały do ćwiczeń laboratoryjnych, przewodniki metodyczne oraz inne pomocnicze materiały dydaktyczne),

2) wydawnictwa naukowe:

– seria Prace Naukowe (w tym: zeszyty naukowe dziedzinowe, prace habilitacyjne oraz zeszyty konferencyjne),

– książki profesorskie,

– opracowania naukowo-badawcze,

– publikacje prezentujące dorobek naukowy doktorantów AE,

– czasopisma „Argumenta Oeconomica” (w języku angielskim), „Śląski Przegląd Statystyczny”,

3) wydawnictwa informacyjne, jubileuszowe, okolicznościowe, informatory.

Wszystkie książki publikowane w Wydawnictwie są recenzowane. W procesie recenzowania opracowań ważną rolę odgrywa Komitet Redakcyjny. Do jego zadań bowiem należy wybór recenzentów oraz kwalifikowanie do druku prac zrecenzowanych. Poprzez wybór recenzentów rzetelnych i wymagających Wydawnictwo stara się zapewnić wysoki poziom swoich publikacji.

Rocznie wydawanych jest ok. 100 tytułów o łącznej objętości ok. 1700 arkuszy wydawniczych (czyli w każdym tygodniu oddawane są do druku 2 książki 300-stronicowe).

W Wydawnictwie funkcjonują następujące komórki: redakcja merytoryczna, redakcja techniczna, korekta, pracownia składu komputerowego. Ich zadaniem jest redakcyjne i techniczne przygotowanie publikacji do druku. Sprawami finansowo-księgowymi zajmuje się zespół ekonomiczno-marketingowy.

Ważnym elementem łączącym Wydawnictwo z rynkiem jest księgarnia uczelniana „Profit”, specjalizująca się w tematyce ekonomicznej. W swojej ofercie stara się mieć kanon książek z przedmiotów nauczanych na uczelni. W roku 2006 sprzedano w niej ok. 35 000 książek. Pracownicy księgarni dbają, aby publikacje autorów z AE były dostępne szerokiemu gronu odbiorców. Prężnie działa też księgarnia internetowa, z roku na rok zwiększająca wolumen sprzedaży.

Wydawnictwo jest członkiem Stowarzyszenia Wydawców Szkół Wyższych, skupiającego wydawnictwa uczelniane z całej Polski. Uczestniczy w wystawach polskiej książki naukowej organizowanych przez Stowarzyszenie. Dotychczas takie wystawy odbyły się: w Londynie, Rzymie, Sztokholmie, Wilnie, Pradze, Kijowie, Lublinie, Dniepropietrowsku, Petersburgu. Wśród innych działań promocyjnych należy wymienić udział w targach: Wrocławskich Targach Książki Naukowej, Krajowych Targach Książki Akademickiej „Atena”, Targach Książki w Krakowie, kiermaszu książek w SGH. Wysoki poziom merytoryczny i edytorski naszych wydawnictw znalazł odzwierciedlenie w licznych nagrodach ministra nauki i szkolnictwa wyższego.

ZAKŁAD GRAFICZNY

Zakład Graficzny działa na uczelni przeszło 25 lat. W 1975 roku, w związku z dużym zapotrzebowaniem na różnego rodzaju druki oraz na skrypty dla studentów, ówczesne władze zdecydowały o utworzeniu Działu Poligrafii. Zadanie to powierzono specjalistom z branży poligraficznej – inż. Jerzemu Kłuskowi, późniejszemu długoletniemu dyrektorowi działu, oraz Romanowi Oborzyńskiemu. Pomagał im w tym mgr inż. Jerzy Lewandowski. Początki były trudne, wyposażenie działu stanowiły maszyny powielające przekazywane z katedr. Odbitki wykonywane na tych urządzeniach w niczym nie przypominały oryginału. Pierwszymi maszynami poligraficznymi były: powielacz spirytusowy, kserograf KS4, światłokopiarka oraz nowoczesny w tamtych latach powielacz Rank Xerox 660. Ten ostatni został sprowadzony z Anglii dla Instytutu Cybernetyki Ekonomicznej, który następnie przekazał go na potrzeby Poligrafii.

W pełni profesjonalny sprzęt zakupiono w 1976 roku podczas Targów Poligraficznych w Poznaniu. Zakład zyskał wówczas podstawowe maszyny drukujące i introligatorskie: offset formatu A3, maszynę do druku z profesjonalnych matryc – typ Romayor 313 oraz krajarkę do papieru typ Maxima 80, zszywarękę do szycia drutem broszur i skryptów. Tak powstała, szumnie nazwana przez dyrektora administracyjnego, Mała Poligrafia.

W 1983 roku po przeniesieniu Poligrafii do nowych pomieszczeń i zainstalowaniu zakupionych maszyn rozpoczęto w pełni profesjonalną działalność poligraficzną. Zgodnie z wcześniejszymi założeniami wszystkie usługi poligraficzne dla uczelni miał od tej pory wykonywać Zakład Graficzny.

W 1994 roku, po śmierci inż. J. Kłuska, kierownikiem Zakładu Graficznego została Barbara Bednarczyk. Obecnie w Zakładzie Graficznym jest zatrudnionych 18 osób w następujących działach: montażu, kopii, maszyn drukujących, introligatori, kserokopii, biurze zamówień. Głównym zadaniem Zakładu jest drukowanie książek na zlecenie Wydawnictwa uczelnianego. Poza tym na potrzeby pozostałych jednostek organizacyjnych uczelni drukuje on różnego rodzaju druki, formularze, wizytówki, zaproszenia, zawiadomienia itp. Zakład wykonuje również prace zlecane spoza uczelni, ale ze względu na przestarzały park maszynowy są to druki czarno-białe lub kolorowe w niewielkim nakładzie.

W roku 2004 Zakład Graficzny rozszerzył swoją działalność, uruchamiając punkt kserograficzny.

RADA UCZELNIANA SAMORZĄDU STUDENTÓW AE WE WROCŁAWIU

Rada Uczelniana Samorządu Studentów (RUSS) jest głównym organem uchwałodawczym Samorządu Studentów, wybieranym w wyborach powszechnych. Kadencja Samorządu trwa 2 lata. W jego skład wchodzi 24 osoby (po pięciu studentów studiów dziennych z każdego wydziału, czterech studentów studiów wieczorowych i zaocznych oraz pięć osób z Wydziału GRiT w Jeleniej Górze).

Głównymi zadaniami Samorządu są:

- reprezentowanie studentów naszej uczelni przed jej władzami,
- opiniowanie i konsultowanie inicjatyw podejmowanych przez organy uczelni,
- dokonywanie systematycznych ocen jakości pracy nauczycieli akademickich,
- uczestnictwo w kontroli funkcjonowania akademików, stołówek i klubów studenckich,
- prowadzenie badań opinii środowiska akademickiego

Samorząd nadzoruje również działania kół naukowych i organizacji studenckich, dofinansowuje (w ramach ustalonego budżetu, zatwierdzonego przez władze uczelni) ich projekty (zarówno uczelniane, jak i o zasięgu ogólnopolskim). Przykładami są wybory najlepszych studentów oraz wykładowców, konkursy językowe, występy kabaretów, spotkania ze znanymi osobistościami. W ramach szeroko pojętej integracji studenckiej organizowane są przez RUSS: Ekonomalia, czyli doroczne święto studentów naszej Akademii, Mosty Ekonomiczne (program trzydniowych zjazdów studentów uczelni ekonomicznych z całej Polski), szkolenia starostów (weekendowe wyjazdy, podczas których studenci uczą się przede wszystkim sprawnej komunikacji), imprezy kulturalne przeprowadzane dla uczelni wrocławskich, rajdy ekonomisty czy obóz adaptacyjny dla studentów pierwszego roku, odbywający się przed rozpoczęciem ich pierwszego roku akademickiego.